

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Keskkonnaminister
määrus
terviktekst
27.07.2020
Hetkel kehtiv
RT I, 24.07.2020, 5

Lahustite kasutamisel välisõhku eralduvate lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirväärtused ja heite piirväärtustele vastavuse hindamise kriteeriumid¹

Vastu võetud 21.06.2013 nr 44
[RT I, 26.06.2013, 22](#)
jõustumine 29.06.2013

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
21.11.2018	RT I, 27.11.2018, 10	30.11.2018
21.07.2020	RT I, 24.07.2020, 2	27.07.2020

Määrus kehtestatakse [tööstusheite seaduse](#) § 137 lõike 1 ja § 138 alusel.

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse välisõhku eralduvate lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirväärtused lahustite kasutamisel tööstusheite seaduse §-s 113 nimetatud tegevusaladel ning heite piirväärtustele vastavuse hindamise kriteeriumid.

§ 2. Heite piirväärtuste arvutamise tingimused

Heite piirväärtused arvutatakse standardtingimustel temperatuuril 273,15 kelvinit (K) ja rõhu juures 101,3 kilopaskalit (kPa).

§ 3. Heite piirväärtused orgaanilisi lahusteid kasutatavatel tegevusaladel

Heite piirväärtused tööstusheite seaduse § 113 lõikes 1 sätestatud orgaanilisi lahusteid kasutatavatel tegevusaladel ning nende kohaldamise erisused tegevusalade kaupa on esitatud käesoleva määruse lisas 1.

§ 4. Konkreetse riskilause või ohulausega tähistatud lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirväärtused

(1) Tööstusheite seaduse §-s 140 nimetatud lenduvate orgaaniliste ühendite keskkonda sattumisel, kui nende ühendite massivoogude summa on 10 g/h või suurem, on heite piirväärtuseks 2 mg/m³, mis arvestatakse erinevate lenduvate orgaaniliste ühendite massi summana.

(2) Riskilausega R40 või R68 või ohulausega H341 või H351 määratud halogeenitud orgaaniliste lenduvate ühendite sattumisel välisõhku, kui sellist märgistamist põhjustavate ühendite massivoogude summa on 100 g/h või suurem, on heite piirväärtuseks 20 mg/m³, mis arvestatakse erinevate lenduvate orgaaniliste ühendite massi summana.

(3) Lenduvate orgaaniliste ühendite massivoog on väljuvate lenduvate orgaaniliste ühendite kogus ajatühikus (massiühikut tunni kohta).

§ 5. Heite piirväärtused sõidukite kattekihiga tööstuskatmisel

(1) Heite piirväärtused uute autode, uute veoautokabiinide, uute furgoonide ja veoautode ning uute busside kattekihiga katmisel, kui lahustite tarbimine on 15 tonni aastas või enam, on esitatud käesoleva määruse lisas 2.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tööde juures, kui lahustite tarbimine on alla 15 tonni aastas, kehtivad käitises tekkivatele lenduvate orgaaniliste ühendite heitele käesoleva määruse lisa 1 punktis 5 sõidukite taasviimistlemisele kehtestatud piirväärtused.

§ 6. Sõidukite kattekihiga tööstuskatmisel kehtiva piirväärtuse arvutamise meetodika

(1) Sõidukite kattekihiga tööstuskatmisel loetakse toote pindala hulka käitises kattekihiga kaetava toote üldpind või kogu elektroforeesmenetlusel kaetud pind ja selliste detailide pind, mida võib kogupinnale lisada järgnevatel kattekihiga katmise etappidel, kui neid detaile kaetakse samade kattekihtidega, millega kaetakse põhitooted.

(2) Sõidukite elektroforeesmenetlusel kaetud pindala arvutatakse järgmist valemit kasutades:

$2 \times \text{toote kesta summaarne mass} / \text{metall-lehe keskmine paksus} \times \text{metall-lehe tihedus}.$

Valemit kasutatakse ka teiste lehtmaterjalist valmistatud ja kattekihiga kaetud osade pindala arvutamisel. Arvuti abil koostatud mudeleid kasutades saab välja arvutada teiste, põhipinnale lisatud osade pindala ning käitises kattekihiga kaetud toote kogupindala.

(3) Sõiduki kattekihiga tööstuskatmisel välisõhku eralduva heite summaarne piirväärtus kehtib ühe käitise tööprotsessi kõikide järkude kohta elektroforeesi- või muul menetlusel kattekihiga katmisest kuni pealiskattekihi vahatamise ja poleerimiseni, samuti seadmete, sealhulgas pihustamiskambrite ja teiste kinnitatud käitiste puhastamiseks kasutatavate lahustite kohta, seda nii tootmise ajal kui ka väljaspool seda. Summaarset heitkogust väljendatakse orgaaniliste ühendite summaarse massina grammides kattekihiga kaetud toote pinna ruutmeetri kohta ja kilogrammides kogu autokere kohta.

§ 7. Heite piirväärtustele vastavuse hindamise kriteeriumid

(1) Pideva seire korral loetakse heite piirväärtused täidetuks, kui:

- 1) käitise normaalkäitamisel ükski mõõdetud 24 tunni keskmine heitkogus ei ületa heite piirväärtust;
- 2) ükski mõõdetud keskmine ühe tunni heitkogus ei ületa heite piirväärtust rohkem kui 1,5 korda.

(2) Perioodilise seire korral loetakse heite piirväärtused täidetuks, kui ühe seireperioodi jooksul:

- 1) kõigi mõõtmistulemuste keskmine heitkogus ei ületa heite piirväärtust;
- 2) ükski ühe tunni keskmine heitkogus ei ületa heite piirväärtust rohkem kui 1,5 korda.

(3) Väljuva gaasi mahtu võib gaasi jahutamise või lahjendamise otstarbel suurendada, kui see on tehniliselt õigustatud, kuid seda ei arvestata väljuvas gaasis sisalduva saasteaine massikontsentratsiooni määramisel.

(4) Tegelike heitkoguste vastavust sõidukite kattekihiga tööstuskatmisele sätestatud piirväärtustele tõestab kasutatavate lenduvate orgaaniliste ühendite massikontsentratsiooni summa. Kõigil teistel juhtudel tõestab seda vastavust orgaanilise süsiniku summaarne heide, kui käesoleva määruse lisas 1 ei ole sätestatud teisiti.

¹ Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17–119).

[Lisa 1](#) Heite piirväärtused orgaanilisi lahusteid kasutavatel tegevusaladel
[RT I, 24.07.2020, 2- jõust. 27.07.2020]

[Lisa 2](#) Heite piirväärtused sõidukite kattekihiga tööstuskatmisel

Keskkonnaministri 21.06.2013 määrus nr 44
 „Lahustite kasutamisel välisõhku eralduvate lenduvate orgaaniliste ühendite
 heite piirväärtused ja heite piirväärtustele vastavuse hindamise kriteeriumid“

Lisa 1
 (Keskkonnaministri 21.07.2020. a määruse nr 40 sõnastuses)

HEITE PIIRVÄÄRTUSED ORGAANILISI LAHUSTEID KASUTAVATEL TEGEVUSALADEL

Jrk nr	Tegevusala	Lahustite aastatarbimine tonnides	Orgaanilise lahusti koguse piirväärtus väljuvates gaasides, mg C/m ³	Kontrollimatu heite piirväärtus, % lahustite sisendist	Summaarse heitkoguse piirväärtus	Erisätted
1	Liimiga katmine	5–15	50 ⁽¹⁾	25		⁽¹⁾ Regenereeritud lahusti korduskasutamist võimaldava meetodi kasutamisel on heite piirväärtus väljuvas gaasis 150 mg C/m ³ .
		üle 15	50 ⁽¹⁾	20		
2	Rullmaterjali katmine	alates 25	50 ⁽¹⁾	5		⁽¹⁾ Regenereeritud lahusti korduskasutamist võimaldava meetodi kasutamisel on heite piirväärtus 150 mg C/m ³ .
3	Metalli, plastmassi, tekstiili, kile, kanga, paberi jm pinna katmine, välja arvatud rotatsioonsiidtrükk tekstiilile ⁽⁵⁾	5–15	100 ⁽¹⁾⁽⁴⁾	25 ⁽⁴⁾		⁽¹⁾ Heite piirväärtust kohaldatakse kontrollitud tingimustes toimuva pinna katmise ja kuivamise korral.
		üle 15	50 ⁽²⁾⁽³⁾ 75 ⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾	20 ⁽⁴⁾		

						(2) Piirväärtust „50“ kohaldatakse kuivamise ja piirväärtust „75“ pindade katmise korral. (3) Regenereeritud lahusti korduskasutamist võimaldava meetodi kasutamisel tekstiilpindade katmisel on heite piirväärtus pinna katmisel ja kuivamisel kokku 150 mg C/m³. (4) Pinna katmisel, mida ei ole võimalik teha kontrollitud tingimustes (nt laevaehituses või lennukite värvimisel), võib jätta heitkoguste piirväärtused kohaldamata tööstusheite seaduse § 137 lõikes 4 sätestatud tingimustel. (5) Rotatsiooniidtrükk tekstiilile kuulub käesoleva lisa punktis 13 nimetatud tegevuste hulka.
--	--	--	--	--	--	---

4	Puitpindade katmine	15–25	100 ⁽¹⁾	25		(1) Heite piirväärtust kohaldatakse kontrollitud tingimustes toimuva pindade katmise ja kuivamise korral. (2) Piirväärtust „50“ kohaldatakse kuivamise ja piirväärtust „75“ pindade katmise korral.
		üle 25	50 ⁽²⁾ 75 ⁽²⁾	20		
5	Sõidukite pindade katmine* ja taasviimistlemine**	0,5–15* alates 0,5**	50 ⁽¹⁾	25		(1) Vastavust käesoleva määruse § 7 lõikele 2 tuleb tõendada 15 minutit kestvate mõõtmiste tulemuste keskvaartuse alusel.
6	Pindade puhastamine, kasutades tööstusheite seaduse §-s 141 nimetatud aineid	1–5	20 ⁽¹⁾	15		(1) Piirväärtus määrab lenduvate orgaaniliste ühendite massi mg/Nm ³ , mitte süsiniku hulga.
		üle 5	20 ⁽¹⁾	10		
7	Muude pindade puhastamine	2–10	75 ⁽¹⁾	20 ⁽¹⁾		(1) Piirväärtust ei kohaldata lenduvate orgaaniliste ühendite heitkogusele, mille kohta on käitaja loa andjale tõestanud, et orgaaniliste lahustite keskmine sisaldus kõigis kasutatud puhastusmaterjalides ei ületa 30% nende massist.
		üle 10	75 ⁽¹⁾	15 ⁽¹⁾		

8	Nahkpinna katmine	10–25			85 g/m ²	Heite piirväärtusi väljendatakse eraldunud lahusti kogusena grammides valmistatud toote 1 m ² kohta. (¹) Nahast sisustusesemete ja väikeste tarbeesemete, nagu kottide, vööde, rahakottide jne pindade katmisel.
		üle 25			75 g/m ²	
		üle 10 ⁽¹⁾			150 g/m ²	
9	Pinnakattevahendi, laki, trükivärvi ja liimi tootmine	100–1000	150	5	5% lahusti sisendist	Kontrollimatu heite piirväärtus ei hõlma kinnises mahutis müüdavat lahustit, mis on pinnakattevahendi komponent.
		üle 1000	150	3	3% lahusti sisendist	
10	Farmaatsiatoodete tootmine	alates 50	20 ⁽¹⁾	5 ⁽²⁾	5% lahusti sisendist	(¹) Regenereeritud lahusti korduskasutamist võimaldavaid meetodeid kasutava käitise heite piirväärtus on 150 mg C/Nm ³ . (²) Kontrollimatu heite piirväärtus ei hõlma lahustit, mida müüakse kinnises mahutis ja mida kasutatakse saaduse või segu osana.

11	Kuivatiga rullofsettrükk	15–25	100	30 ⁽¹⁾		⁽¹⁾ Kontrollimatu heite hulka ei arvestata lõpptootes sisalduvat lahustijääki.
		üle 25	20	30 ⁽¹⁾		
12	Rotatsioonsügav- trükk väljaannete trükkimiseks	alates 25	75	10		
13	Punktis 12 nimetamata rotatsioonsügav- trüki liigid, fleksograafia, rotatsioonsiidtrükk, lamineerimine või lakkimine	15–25	100	25		⁽¹⁾ Künnisväärtus tekstiilile ja kartongile või papile kantava rotatsioonsiidtrüki korral.
		üle 25	100	20		
		alates 30 ⁽¹⁾	100	20		
14	Kummi töötlemine	alates 15	20 ⁽¹⁾	25 ⁽²⁾	25% lahusti sisendist	⁽¹⁾ Regeneereeritud lahusti korduskasutamist võimaldavaid meetodeid kasutava käitise heite piirväärtus on 150 mg C/Nm ³ . ⁽²⁾ Kontrollimatu heite piirväärtus ei hõlma lahustit, mida müüakse kinnises mahutis ja mida kasutatakse saaduse või segu osana.
15	Puit- ja plastikmaterjalide lamineerimine	alates 5			30 g/m ²	

16	Jalanõude tootmine	alates 5			25 g paari kohta ⁽¹⁾	⁽¹⁾ Piirväärtust väljendatakse vabanenud lahusti kogusena grammides ühe paari valminud jalatsite kohta.
17	Puitmaterjali immutamine	alates 25	100 ⁽¹⁾	45	11 kg/m ³	⁽¹⁾ Heite piirväärtust ei kohaldata kreosoodiga immutamisele.
18	Keemiline puhastus	igasuguse koguse korral			20 g/kg ⁽¹⁾⁽²⁾	⁽¹⁾ Summaarse heitkoguse piirväärtust väljendatakse välisõhku eralduva lahusti kogusena grammides ühe kilogrammi puhastatud ja kuivatatud toote kohta. ⁽²⁾ Tegevuse suhtes ei kohaldata käesoleva määruse § 4 lõikes 2 sätestatud heite piirväärtust.
19	Mähisejuhtme katmine	alates 5			10 g/kg ⁽¹⁾ 5 g/kg ⁽²⁾	⁽¹⁾ Kohaldatakse, kui töödeldava juhtme keskmine diameeter on 0,1 mm või väiksem. ⁽²⁾ Kohaldatakse kõigi teiste juhtmete korral.

20	Taimse õli ja loomse rasva ekstraheerimine ja taimse õli rafineerimine	alates 10			loomne rasv – 1,5 kg/t kastoorõli – 3 kg/t; rapsiseemned – 1 kg/t; päevalilleseemned – 1 kg/t; sojaoad (normaalse jahvatusastme korral) – 0,8 kg/t; sojaoad (valged helbed) – 1,2 kg/t; muud seemned ja taimsed saadused – 3 kg/t ⁽¹⁾ ; sealhulgas kõikidel fraktsioneerimisprotsessidel, välja arvatud fosfolipiidide eemaldamisel õlist, 1,5 kg/t, ja fosfolipiidide eemaldamisel – 4 kg/t.	⁽¹⁾ Käitiste korral, kus töödeldakse üksikuid seemnepartiisid ja muid taimseid tooraineid, määrab summaarse heite piirväärtuse kindlaks loa andja igal üksikul juhul eraldi, kohaldades selleks parimaid olemasolevaid meetodeid.
----	---	-----------	--	--	--	--

HEITE PIIRVÄÄRTUSED SÕIDUKITE KATTEKIHIGA TÖÖSTUSKATMISEL

Jrk nr	Tegevusala (lahusti aastatarbimine tonnides)	Tootmismahd ehk kattekihiga kaetud toodete arv aastas	Summaarse heitkoguse piirväärtus (välisõhku eraldunud lahustikogus grammides toote pinna ruutmeetri kohta ja kilogrammides autokere kohta)
1	uute autode pindade katmine (>15)	üle 5000	45 g/m ² või 1,3 kg/kere + 33 g/m ²
		kuni 5000 kandekerega autot või üle 3500 raamile ehitatud autot	90 g/m ² või 1,5 kg/kere + 70 g/m ²
2	uute veoautokabiinide pindade katmine (>15)	kuni 5000	65 g/m ²
		üle 5000	55 g/m ²
3	uute furgoonide ja veoautode pindade katmine (>15)	kuni 2500	90 g/m ²
		üle 2500	70 g/m ²
4	uute busside pindade katmine (>15)	kuni 2000	210 g/m ²
		üle 2000	150 g/m ²